

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna veta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) anese vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne ne vračajo, n-črakovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 281.

Izhaja petkrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

VABILO

k naročevanju na

„SLOVENCA“

za leto 1874.

Dokler bode „Slovenec“ izhajal po trikrat na teden, bo veljal:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;

" " " " pol leta 4 " 50 "

" " " " četrt leta 2 " 30 "

" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.;

" pol leta . . . 4 " 20 "

" četrt leta . . . 2 " 10 "

" en mesec . . . — " 70 "

posamezne številke . . . — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.;

" pol leta . . . 5 " — "

" četrt leta . . . 2 " 50 "

" en mesec . . . — " 90 "

posamezne številke . . . — " 8 "

Posamezne številke se dobivajo tudi pri bukvarjih: gg. Ničmanu, na Starem trgu, in pri Kremžarji, zraven čitalnice.

Naročnina naj se pošilja do opravištva (administracije) „Slovenca“, na Starem trgu hiš. št. 163 pri g. Jož. Jeriču, župn. v pok. (Odkda se tudi lahko pri bukvarju g. Ničmanu, kateri je tam blizu.)

Naročnina se pošilja najceneje po poštah nakaznicah (Postanweisungen).

Tudi vabimo častito občinstvo, da se poslužuje našega **inserirnega oddelka** in to tem bolj, ker je naš list med vsemi slovenskimi listi že zdaj najbolj razširjen.

Današnji list se pošlje vsem dosedanjim naročnikom in tudi nekterim drugim rodoljubom na ogled; kdor bi ga ne hotel sprejemati, naj ga blagovoljno pošlje nazaj.

Vredništvo.

Dr. Razlag in gorenjski volilci.

Prd nekaj časom izročil se nam je bil nek obširni spis o dr. Razlagovem političnem vedenju, a djali smoga na stran, da bi se nam ne očitalo osebno mrzenje ali pikanje. Tudi zdaj bi o dr. Razlagu molčali, da bi mu ne bili njegovi gorenjski volilci poslali nezaupnice, katero smo v zadnjem listu natisnili. Mladostenci so vsled tega hudo razburjeni; pogledimo tedaj, so li gorenjski volilci imeli vzrok dr. Razlagu poslali nezaupnico, ali ne?

Ko je dr. Razlag iz Štajarskega se preselil na Kranjsko, volili so ga volilci Kranjskega, Loškega in Tržiškega okraja na priporočilo veljavnih mož, za svojega zastopnika v deželnem zboru, da si ga razun duhovnikov večidel še po imenu niso poznali, nadja se od njegove poštenosti in njegovega domoljuba vspešnega zastopanja svojih interesev. A to zaupanje se ni vresničilo; ker kmalo za njim preselil se je na Kranjsko tisti duh, ki je na Štajarskem že delal zapreke vspešnemu delovanju. Poslušajoč podpihvalne glasove, ločil se je dr. Razlag od narodne večine deželnega zbora. Da je to storil premišljeno, razvidno je

bilo najbolj iz tega, ker je hotel izdajati nek nemški list, in z njegovo pomočjo narediti neko sredno stranko, ktera naj bi njemu pomagala na kviško in mu pridobila prvo veljavo na Kranjskem.

Zaamenita seja deželnega zbora, v kateri je dr. Razlag govoril in glasoval zoper po narodni večini predloženo adreso do cesarja, bila je začetek njegovega očitnega nasprotovanja narodni večini, in takrat se je še mladim zameril. Pa zamera ni dolgo trpela, kajti „mladi“ ravno takrat organizirajo se, so naglo spoznali, da bi bil dr. Razlag trdna zagovoda, ktera bi, vpičena med Slovence, utegnila prej razgnati slovensko edinstvo in s tem prekucniti „stare“ s stola zaupanja ljudstva, kakor n. pr. malo znani Vošnjak ali pa celo samopridni Zarnik. Zarad tega so se ga oklenili, mu ponujali poslanstvo v državni zbor, kterege so mu obljubili priboriti z vsemi močmi, in s tem brenkoiti ob tisto struno, ktera je dr. Razlagu že od nekdaj najprijetneše pela.

Njegova kandidatura na Netranjskem, ktero je z besedami sicer dolgo časa tajil, z djanjem pa skrivaj na vso moč podpiral, je bilo drugo njegovo večje djanje nevhvaležnosti do tistih, ki so ga iz političnega groba vzdignili, in zdaj je očitni nasprotnik naš, družnik nemškutarskih nasprotnikov naših, to je pokazal javno v zadnji seji deželnega zbora kranjskega s svojim podpisom na Dežman-Zarnikovi interpelaciji zarad Spazzapanovega pogreba.

Ta interpelacija je bila čisto nepotrebna, tudi ne gre pred deželni zbor; marveč nasprotniki duhovstva hoteli so napraviti političen škandal. Če se že dr. Zarniku tako daleč spozabi, da kaj takega podpiše ali sproži, se temu

Podlistek.

Krščanstvo in Knäffel.

Iz Dunaja 28. decembra.

Vi materialisti in panteisti, pridite pred jaslice betlehemske, povejte mi, kdo leži v njih? To malo dete vam je morda neumnost, in če predenj poklekne, ter ga molim, morda se bote smejali meni malikovalcu? Toda ostrmite! odprite zgodovino, ona naj priča o tem detetu! Pojdite nazaj do prerokov, do Izaija in Jeremija, do Daniela. Toliko sto let so prej natanko popisali čas njegovega rojstva, njegovo življenje in trpljenje. Razvozljajte mi zastavico, kako je to mogoče? Preglejte 18 sto let po njegovem rojstvu. Ali ni zopet to dete, okrog kterege se vse vrti? Boji z orožjem, boji z umom, vednosti, šole, dobre nrave, blagor narodov — ali ne prihaja vse to od Njega? Razpori, nesreče ljudstev, zaostanje znanstva, trinoštvo, ali ne izvira to iz odpada od Njega? In boj sedanjega časa? Boji v Švici, na Pru-

skem, trinoštvo Laško? To dete je tisti kamen „scandali“. Kako se častitelji tega deteta bore za svobodo, pravo, mir, kako pa Njegovi nasprotniki z nogami tarejo svete pravice, trinoštvo verno ljudstvo, zaprečujejo razvoj znanstev in umetnost (vide Rim)! Na strani tega deteta je apostolski pogum, mučeniška potrpežljivost, na nasprotni strani posilstvo, laž, hinavstvo.

In še nekaj! To dete reši čast človeško. Poslušaj nasprotnike Njegove, čuj njihovo evangelije: „Zakaj, o človek, se povikšuješ v aristokratični prevzetnosti nad druge stvari; po krivici si si sozidal palače vzvišene nad hleve živalske, po krivici se bahaš s svojo plemenitostjo nad črviči in golaznijo pod tvojimi nogami; zato stopi s svoje lažnjive visočine in objemi ljubo žival v hlevu, pozdravi drevesa in trave kot sebi enake, podaj prahu bratovsko roko, vsaj si njegovega rodu. Da, o človek, tvoja največa nesreča je, da si zavedno bitje, oh zavidaj surove narode, zavidaj voliče in osličje pri jaslih, kako srečno žive in uživajo!“ Ali ne pojo tako vsi odpadniki od kri-

stjanstva? poslušaj najnoveje melodije (??) Strausa, ali pa Hartmana. Človek bi mislil, da se bodo obsodili taki nauki, ki spodkopujejo čast, visokost, plemenitost človeško — mislil bi, da se bodo vsi misleči zoper take napade zbežanega uma soglasno uprli! Oh! to se ne zgodi! materializem se poslavlja kot podlaga napredka — in taki aposteljini so se naselili tudi v tvojem središču, draga mi slovenska zemlja; hočejo te oprostiti verig vere v Boga, v večnost, hočejo te potisniti k črvom v prah, k živini v hlev! Obetajo ti prostost, osvobodjenje — da, osvobodjenje od zakonov duha, od imenitnosti, časti in velikosti duševne! Proč s tacimi nauki!

In lej, to dete v jaslicah jih obsodi, jih uniči — edino to dete obvaruje tvojo čast, obvaruje tebe pred žrelom materializma. Zato tecimo pred to dete, vsaj je Božji sin, padimo predenj na kolena in molimo ga! Le-sem vas povabim, vse bogotajce, morda vas tukaj zadene žark tiste neskončne Božje ljubezni, da jo bote nekoliko spoznali, vzdignili se k Bogu in potem tudi pripoznali Njegovo vsegamogoč-

ne čudimo, kajti dr. Razlag je od strastnega sovražstva do duhovščine že popolnoma slep in človek takega značaja, da se mu nikakoršen škandal enake vrste zameriti ne more. Da se pa tudi dr. Razlag, mož, kateremu se pripisuje političen takt, politična izobraženost in v prvi vrsti hladna kri, mirno mišljenje, za take časti deželnega zbora malo pristojne razposajenosti, kakor je omenjena interpelacija, zlorabiti da, bodi si iz lastnega nagiba ali po pregovorjenji, to je, kar mora vzeti dr. Razlagu ves svet, ktere ga si je dozdej še ohraniti vedel.

Dr. Razlag je tedaj kot zastopnik vernega gorenjskega ljudstva zlorabil svoje poslanstvo v deželnem zboru za to, da lovi hvalo tiste peščice ljudi, katerim je za vse drugo bolj mar, kakor za prid naroda.

Samopridna, po častiželjnosti ali po kakem drugem osebnem nagibu, strasti ali sovraštvo do onih, kateri se vidijo na poti do zaželenega cilja narekovana politika ni nikdar koristna narodu, deželi. Dr. Razlag pa je popolnoma v kolovozu te politike; morda vsled — po svojih mislih — razžaljene samoljubnosti ne sprevidi te napačne poti, kakor se mu je že sem ter tje, in ne brez vzroka, očitala politična nezrelost, nedoslednost ali vsaj kratkovidnost. Ker je osebno spoštovanja vreden mož, sicer nedotakljivega značaja, ne sledi iz tega, da bi bil gledé politike enakega čistega značaja. Tako ravnanje, s kakoršnim se odlikuje zdaj dr. Razlag, je marveč v stanu vničiti še to spoštovanje, ktero ima kot privatna oseba. Toda za to se mi nimamo brigati, pač pa za to, kako se naš narod v deželnem in državnem zboru zastopa. Tudi v državnem zboru namreč je šel dr. Razlag med onih 7 sanjačev, ki se menda s svojeglavnostjo in abnormiteto hočejo interesantne delati. Mislimo, da s takim postopanjem tudi oni Notranjci, kateri so ga ali pregovorjeni, preslepljeni ali podkupljeni volili, ne morejo biti zadovoljni, ker so toliko, kakor nezastopani.

Tako je tedaj dr. Razlag že od nekdanj sem v političnem življenju kazal nekako omahljivost in nedoločnost, ki se pa ne strinja s poslom ljudskega zastopnika. Najbolj pa je to pokazal zdaj. Nezaupnica njegovih volilcev ga je neki močno osupnila, in hotel je neki precej odložiti poslanstvo za deželni zbor. A njegovi mladoslovenski prijatelji so ga vedili pregovoriti, da ta nezaupnica nima nobenega

pomena. Po nekem telegramu „Triest. Ztg.“ in „N. fr. Presse“ imeli so mladoslovenski poslanci neko posvetovanje, pri katerem so sklenili, da dr. Razlag ne sme odložiti svojega mandata in dr. Razlag se je temu sklepu podvrgel, ter ostane deželni poslanec, da-si njegovi volilci očitno preklicujejo svoje, njemu dane glasove, in ga opominjajo, da se brez odloga odpove svojemu mandatu za deželni zbor. Radi bi poznali tiste mladoslovenske poslance, ki so se vdeležili omenjenega posvetovanja, ker razun dr. Zarnika ni njih nobenega v Ljubljani; če je pa Razlag po Zarnikovem sklepu odločil, si obdržati deželno poslanstvo, da-si je lansko leto svojim volilcem dal besedo odstopiti, če mu izreko svojo nezadovoljnost z njim, je to nov dokaz, da ni samosvojen in se na njegovo besedo nikakor ni zanašati.

Jako smešno je, kar „Slov. Narod“ trdi o Razlagovi nezaupnici, ki je po njegovem mnenju za Razlaga marveč zaupnica, v formalnem oziru pa cela politična šušmarija, le nesramen falsifikat! In zakaj? Nezaupnica, pravi, je narejena mesca decembra t. l., podpisi pa so nabrani že lani, toraj in bianco! „Narod“ je slišal nekaj zvoniti, pa ne vé kaj. Naj mn tedaj povemo, kar mi vemo, ostalo pa, upamo, mu bodo pojasnili gorenjski volilci sami. Neka nazaupnica je bila za dr. Razlaga pripravljena že lansko leto, in dr. Razlag je o nji dobro vedel. A ravno od tiste strani, kateri „Narod“ zdaj očita, da je sprožila nezaupnico, zabranilo sa je, da je dr. Razlag ni dobil. Ko so pa skoraj vsi ti možje, ki so dr. Razlaga volili, 16. oktobra prišli v Kranj volit državnega poslanca in so zvedili, kako se je obnašal dr. Razlag gledé kandidate za državni zbor na Notranjskem, sklenili so poslati mu nezaupnico, ter pri ti priliki določili njen zapopadek in ob enem podpisali jo.

Da je ni podpisalo še družih 18 volilcev, ki so Razlaga izvolili za deželnega poslanca, bil je poglavitni vzrok ta, da jih takrat ni bilo v Kranji in se jim nezaupnica ni mogla poslati v daljne hribe Loške in Tržiške. A tudi zdaj je dr. Razlagu niso hoteli precej poslati. „Počakovali smo z nezaupnico piše nek volilec, ker smo hoteli viditi, kako bo dr. Razlag zdaj v državnem in deželnem zboru postopal. Spoznali so pa zdaj volilci, saj toliko, kolikor se je zdaj moglo zvedeti, da je dr. Razlag zrel za nezaupnico; naj jo tedaj prejme!

nost, ktera je vstvarila nebo in zemljo in vse kar je. Tako sem mislil ogledovaje minule praznike krasne Dunajske cerkve, lepe slovesnosti, število pobožnega ljudstva in mične jaslice postavljene v večih cerkvah. Žalostilo me je pa brezversko delovanje nekterih Slovencev in sicer taci, kateri so radi vživali dobrote, ktere jim je delila roka cerkvi vdanega moža in sicer s tem namenom, da bi slovensko mladino ohranila verno, pošteno. Mislim namreč Knaffelna.

Ta mož, je bil duhoven, profesor bogoslovja na Dunaju, je v svoji oporoki l. 1676 vse svoje premoženje zapustil slovenski mladini; zapovedal je namreč, naj se naredi vstanove za kranjske vseučilišnike, da bi se toliko bolj prizadevali za čednost in marljivo učenje. Sedanjí rector magnificus Wohiniz (tudi duhoven in Slovenec) je bil izvrševalec oporoke — in določeno je, da naj bo nadzornik ali superintendent vselej doktor juris „der krainischen Nation“, kateri naj ima stanovanje v Knaffelnovi hiši „ohne Verraitung.“ Kdaj so bile samo 4 vstanove in med prvimi je bil Knaffelnov sorodnik „Mattheuschig“,

tedaj so narasle, da jih je letos 36 po 300 gl.; k temu je pripomogel izvrstni in pošteni dr. Zupančič, kateri je ravno zadnje dni prav po krščanski umrl.

Koliko slovenskih dijakov je toraj to dobroto, prišlo „von der todten Hand“ že vživalo, in zdaj kriče zoper črne farje? Vi, ki se šopirite s svojo poštenostjo in značajnostjo, ste li tako za prejete dobrote hvaležni? Ali tako spolnujete blagi namen preblazega vstanovitelja? Ta je namreč hotel s svojim delom le pospešiti čast Božjo in zveličanje svoje duše. Zato morajo vsi vživatelji vsako nedeljo moliti nekaj očenašev in o večih praznikih, o božiču veliki noči, binkošti it. k spovedi, pa za ranjcega dušo moliti. Tako je hotel blagi mož slovensko mladino ohraniti na poti poštenjain vernosti. Zato je pristavil, da zgubi ipso facto štipendijo, kdor vedoma zoper ove določbe ravna. Ker se toraj vstanove zmiraj vživajo, moram pač misliti, da so Slovenci, kot poštenjaki in značajni možje, vselej te pogodbe spolnjevali, in da še sedaj zaničujejo ove nehvaležnike, kateri s svojim ravnanjem tako sami sebe gnusijo.

Gospodu V. Lahu je pisal, da ko nezaupnico dobi, bo svoj mandat precej odložil. Bomo videli, ali ostane mož beseda. Jaz se pa bojim, da ne bo storil alla Klun, in zlasti za to, ker bi ga utegnili mladoslovenci siliti, da naj le ostane, da bo za njih stranko zamogel delati. In g. dr. Razlag je vetrnik zadosti, da še obdrži mandat vkjub svoji zapisani besedi“*).

Iz navedenega vzroka na nezaupnico tudi niso postavili datuma, ampak to prepustili tistim, katerim so naročili, da jo o primernem času odpošljejo. Pa to nezaupnici ne jemlje njene veljave, in tudi gramatikalne napake, ktere se v nji nahajajo ne podedo. Ravno te napake dajejo ji še večjo veljavo, ker očitno kažejo, da so izdelali jo tisti možje, ki so na nji podpisani in ki so negledé na gramatikalne pomote hoteli le soditi vedenje svojega poslanca, in da ta nezaupnica ni izdelana v Ljubljani od dr. Coste, ali Bleiweisa ali kakega drugega človeka in volilcem podtaknjena.

Še bolj smešno pa je, da če bi Narodovci hoteli tako postopati, v štirinajstih dneh Tavčar, Grabrijan, Barbo, Costa itd. ne izvzemši Bleiweisa dobe vse fulminantnejšo nezaupnico se še več kmečkimi podpisi. Gotovo dobe mladoslovenci v vsakem kraju nekaj svojih privržencev, kateri bi ne podpisali le nezaupnic za dr. Bleiweisa, Costa itd., ampak če bi bilo treba za Boga Očeta samega. A nezaupnica ima le tedaj pomen, kadar jo podpišejo tisti možje, ki so volili poslanca, kakor se je to zgodilo z nezaupnico Razlagovo. Mladoslovenci naj jih le fabricirajo, če hočejo, mi bomo vsako enako vestno objavili, kakor Razlagovo in občiustvo naj potem sodi o njenem zapopadku in njenih podpisih.

Volilci Slovenski pa iz tega lahko razvidite, koliko prostosti in pravic Vam Narod še pripušča. Če boste hoteli reči svojim poslancom: Mi s tabo nismo zadovoljni, ti več nimaš našega zaupanja; poprašati boste morali poprej pri Slovenskem Narodu, če smete to storiti, sicer bo Vaša nezaupnica še zaupnica, in nesramen falsifikat!

Politični pregled.

V Avstrijskih deželah.

— Ministerski svet pod predsedništvom cesarjevim se je 28. decembra v Pešti posvetoval o nastanovanji vojakov, o vojaških penzijah in o zadevah hrvaške granice.

— V Gradcu so 27. dec. v neki fabriki več delavcem dali slovo. Vsled tega je vstal med njimi hud vriš, ki pa ni imel slabih nasledkov, ker so obljubili, da bodo razun 250 delavcev v pondeljek zopet v delo vzeli vse, ki se podvržejo hišnim uredbam. Zarad varnosti imeli so vendar vojake v kasarnah pripravljene.

— Na Českem bode kmalo poravnana razprtija, ktero so bili neki vrtoglavi mladočehi v narodnem taboru napravili. Sliši se, da pri novih volitvah ne bode več voljen noben mladočeh, kateri brezpogojno ne obljubi složnega postopanja z večino narodnih poslancev. Kdaj bode naše ljudstvo tako izobraženo, da bodo enako ravnali z našimi mladoslovenci, ki so mladočehom podobni kakor jajce jajcu!

Vnanje države.

Pruski listi pišejo, da je cesarju Viljelmu bolezen že skoraj popolnoma odlegla; nek do-

*) Tako je volilec že 24. t. m. prerokoval, kar se je zgodilo, če je res, da se dr. Razlag neodpove poslanstvu.

pis „Augs. Allg. Ztg.“ pa piše, da temu ni tako, in da so v Brninu že posvetovali se o vladini spremembi.

Francoski škofje so neki v svojih pastirskih listih precej hudo govorili. Kakor piše „Agence Havas“ se je pruski poslanec proti ministru Decagesu posebno pritožil zoper škofa Nuneskega in Angerskega. V katoliških krogih trdijo, da so škofje govorili ostreje zaradi psovovanja in preganjanja sv. Očeta in katoličanov na Nemškem in v Švici. Tudi vlada ni odgovorna za početje škofov, ki niso državni uradniki, vendar pa je minister mislil, da bodo škofje se premagovali, če se bode minister sklical na njih treznost in ljubezen do domovine. Res je vlada škofom poslala precej mirno pismo, v katerem Francoskim škofom ni sovražna, ker smejo škofje na Francoskem vse govoriti kar hočejo. Vlada, pravi, je hotela s tem le naznaniti škofom, kako vnaje vlade o njih mislijo!

Španska trdnjava Berga padla je te dni Karlantom v roke; to mesto je za nje silno važno, ker bodo se od tam zamogli zdaj brez skrbi pomikati v Katalonijo in proti izhodu.

Dopisi.

Od Pšate, 23. decembra. Bral sem lansko zimo v nekem dunajskem listu o postopacu, ki je v neki prodajalnici kradel, pa tako neumno in štorasto se obnašal, da so ga brž zasačili ter izročili policaju. Rad je šel z njim in ga je vprašal med potjo: „Kaj se vam zdi, koliko bom li dobil zapora?“ Policaj pravi: „Kaka dva meseca“. Nato postopač: „Ej škoda! V najslabšem času pridem vun“. — Ta dogodbica kaže, da se hudobneži nič ne bojé ječ, kakoršne so sedaj; in da se marsikdo zlasti na zimbo še nalašč kaj pregreši, da je preskrbljen za čas mraza, ko vé, da se mu bo bolje godilo, kakor če bi delal. Mislim, da je vsega premisleka vredna ta reč. Kakor se je nekdanj z jetniki ravnalo prehudo, časih celo nečloveško, tako se jim dandanes pri nas predobro godí. Železja tudi največi hudobneži več ne nosijo, palica je odpravljena, dela samo za kratek čas, hrana je obilna in boljša, kot jo ima marsikteri delajoči in davke plačujoči kmet ob praznikih. Zvé se časih iz te ali une ječe, kako so se jetniki iz jedí norčevali, jo razmetavali, kako v gnoj mečejo kruh, ki bi ga pošten delavec rad pojedel, ako bi ga le imel. Gospodje, ki so vravnali take postave za jetnike, so menda sami po sebi sodili, češ, saj je že sama sramota, da je zaprt in pa odtegnjena prostost velika kazen. Resnično, ali le pri izobraženem človeku in pri takem, ki še kaj porajta na svojo čast. Navadnemu hudobnežu pa, ki je zgubil že vso sramožljivost, njemu je kazen le to, kar čuti. On se bo ječe bal in zato tudi manj hudobij doprinesel, če vé, da ga čaka hudo delo, post in če ni drugače, tudi palica. Zakaj bi nek kmet s svojimi davki hudobneža pasel v ječi? zakaj bi ne bil primoran jetnik toliko delati, da si zasluži sam svoj živež in še stroške, ki jih prizadeva ječa? Še le, kar znabiti čez to ostane, naj se njemu izplača, ko je izpuščen. V našem kraju živí hudobnež, ki je že veliko sedel po ječah. Predlanskim pride iz zapora in živi nakaj časa pri svoji sestri. Ona mu postreže, kolikor zamore kmet. Ali zastaranemu jetniku to ni dišalo. Nekega dne reče sestri: „Ne morem več obstati pri tebi; dela sem se odvadil in pri taki hrani tudi ne morem shajati, kakor jo imate tu. Grem spet po starih potih; če boš slišala, da so me dobili, le nič se ne ustraši,

saj mi je v ječi bolje kot na kmetih.“ To so besede starega jetnika.

Menda se bo predložil državnemu zboru načrt novega kazenskega zakonika. Naj bi državni poslanci takrat kaj hoteli storiti v tej reči. Da se s političnimi grešniki ravna lepo, kar se dá in po njih stanu, to je prav, ker politična hudobija je časih tako relativna, da si čez par let lahko prvi minister v ravno tisti državi, kjer te danes obsodijo k smrti. Ali z navadnimi, surovimi, neolikanimi grešniki, s tatovi, roparji, z morivci, požigalci itd., naj se ravna tako, da se bodo bali ječe, da bo zapor za nje res kazen. Sploh se toži, kako žalostno je z očitno varnostjo. Blizo nas ste bili zadnji čas v eni sami vasi ravno tisto noč dve lepi kravi odpeljani iz hlevov; da se tu tele, tam prešič iz hleva ukrade, da v to ali v uno hišo vlomijo, da spet drugod blago z voza zmaknejo, da se tu pa tam krvavo stepó, to vse je pri nas tako pogostno postalo, da se nihče več ne čudi, ko sliši o takem. Ni mar to jako žalostno, da je kmetu, ki od leta do leta več plačevati mora vladi, pa njegova lastnina manj in manj varna! Ali ni mar te žalostne prikazni krivo tudi to, da se hudobnež ječe in sedanje kazni nič več ne boji in ječo le za šolo ima, kjer se v veseli družbi prav dobro počuti in še veliko novih zvijač in hudobij priučí? Da bi žandarmi svoje dolžnosti ne storili, tega ne smemo reči, vendar pa ti želeli, da bi jo spolnovali s toliko vnemo, kot so jo n. pr. takrat, ko jim je bilo ukazano, da naj pazijo, da se prošnje zoper direktne volitve ne bodo po hišah nosile in podpisovale.

Iz Vrem, 24. dec. Včeraj se je imela pri nas pod predsedstvom našega župana vršiti volitev soseskinih mož, ktera je bila z dovoljenjem politične vlade razpisana, ali žali bože, zgodilo se to ni, in zakaj ne? Veča stranka pod kolovodji prvih, najbolj veljavnih in spoštovanih mož naše fare je prišla do devete ure na volilni kraj; nasprotna in manjša stranka pa komaj okoli poldne, potem ko je že mnogo volilcev prve stranke odšlo. Se vé, manjša stranka pod vodstvom nekoliko poslovenjenega liberaluha, zahtevala je večino mož v odboru, govore, da oni bodo soseskino pašo od Gorenje-Vremške soseske ločili, in potem vso gmajno zasadili. Veča stranka jim je na to zapeljivo agitovanje odgovarjala, da ona se s tem tudi strinja in to precej podpiše, ako hočejo. Ali manjša stranka bi rada v jajcu dlako iskala, ker očitno je, kako bi jim. F.N. gmajno zasadil, če še do svoje kmetijce nima veselja. Saj v celih Vremah ni nobeno polje tako slabo obdelovano, kakor ravno njegovo, in ako v njegov hlev stopimo, se mislimo v muzeji, ker na eni strani se vidi privezan konjski kostnik, na drugi pa šestero govejih repov, tudi nič posebnih.

Evo vam, volilci vašega vodje N.! Misliti si je toraj, da se boste do prihodnje volitve predramili in držali stranke, ktera vam je zdaj bila in vam je vedno podporna in zvesta za vaše blagostanje.

Iz Tržaške okolice, 27. dec. Kdor je pazljivo prebiral dosedanje dopise iz tržaške okolice v „Slovenca“, gotovo še ni v nobenem našel, da bi se bilo kje kaj hudega reklo zoper okoličanskega državnega poslanca g. Nabergoja. In tudi v onem dopisu, zaradi kterega se je g. Nabergoj čutil razšaljenega, ni bilo za gotovo rečeno, da bi se ne bil g. Nabergoj gledé kršanskih vaj na ljudskih šolah strinjal z dr. Lozerjem, ampak reklo se je le, da med tistimi, ki so glasovali proti dr. Lozerjevemu nasvetu, da bi se ta stvar še ne vzela

v obravnavni program, je bil neki tudi g. Nabergoj. (Tako je bilo namreč dopisniku poročano.) Z ono izjavo g. Nabergoja v 26. št. „Slovenca“ se je katoliškim okoličanom težak kamen od srca odvalil. Mi smo zmiraj trdili in še trdimo, da je g. Nabergoj poštenjak, in kot takemu mu je tudi katoliška okolica skazala svoje zaupanje, in proti nasprotniku v veri, židu Morpurgu, si ga izvolila za državnega poslanca. Z omenjeno izjavo v „Slovenca“ je g. Nabergoj zopet potrdil, da ni odstopil od obljube storjene v shodu v Trebčah, da v verskih zadevah ne bo nasprotnik, ampak branitelj. Ker pa bo morda že v kratkem v tržaškem zboru na dnevni red prišla spomenica o vpeljavi postave, da se kršanske vaje iz šol odpravijo, upamo in smo po oni izjavi g. Nabergoja tudi prepričani, da bo takrat stal na strani vrlega domoljuba in iskrenega katoličana dr. Lozerja, in nam branil najdražji zaklad v šolah, sv. vero. Zatem pa čaka g. Nabergoja druga priložnost pokazati se mož beseda, ko bodo namreč v državnem zboru v razpravo prišle konfesionalne postave. Za trdno tudi upamo, da bomo tudi tam g. Nabergoja videli med branitelji vere in pravic sv. cerkve.

Iz Goriškega 26. decemb. (Dober svet vero- in domoljubom k novemu letu; podpirajmo le narodu občno-koristne časnike!) Že je zopet tu oni za časnikarje, še bolj pa njih naročnike sitni žepe prazneči čas novega leta, ko od vsih domačih narodnih ali vsaj narodno se hlinečih, zraven pa tudi vero skrunecih časopisov na nas prošnje za naročbo leté, in tako marsikterega oslepé, da se na nje naroči. Kakor ima „Narod“ križ zaradi naročnine pri svojih naročnikih, kterim je svoj list vsiljeval, tako ima tudi „Soča“, kakor je razvidno v poslednjih listih, mnogo zastankov, ki segajo celó nazaj v I. leto njenega postanka, ko je bila še kot 14dnevni list. Sliši se, da bode imela primanjkljaj, ako se zastanki ne poravnajo; pa vsi bodo javljne plačati hoteli, ker mnogo jih je, ki so si mislili, da jo, — ker jim je le vsiljena bila, — brezplačno dobivajo. Drugi so letos še bili na ta le piškav sad prinašajoči list naročeni, — iz radovednosti, da zvedo, kake brezverske morále se je držal ob času svoje pol omike o volitvah in pred volitvami z vero in domoljubi od njega samega „mračnjaki“ imenovanimi.

Materijalno veri sovražne liste podpirati, ki narodovo pravnost pačijo in med njim neprekoračljiv razpor delajo, je škodljivo in nedosledno, ker s tim se sovražnikom orožje kupuje, s kterim po svojih lastnih bratih udrihajo. Toraj ne delajmo jim tega veselja za naprej! Tudi jaz sem bil pred na „Sočo“ in „Narod“ do konca junija in sicer že od njunega začetka naročen, pa sem naročbo za vselej opustil, ker je boljše dotični znesek med uboge razdeliti.

Od druge strani se nam vsiljujejo nemški in laški časniki. Od nemških je za nas, pa še le potem, ko že domače podpore vredne dovolj podpiramo, najboljši „dunajski Vaterl.“, najboljirniši federalistični list. Mnogim duhovnikom se vsiljuje med drugimi neko vabilo na nek dunajski „Neuigkeits-Weltblatt“, kterega bo izdajal neki Hummel, brž ko ne bo v rodu z lažnjivo čenčo „Gemeinde-Ztg.“, tedaj ta tudi ni vreden podpore. Na Goriškem imamo tudi laški po 2krat na teden izhajajoči: „l' Eco del littorale“ (Primorski odmev), sicer kat. dobro vredovan list, ki pa o Slovencih malo kaj črhne, akoravno je njegov vrednik (J. Pušič), poitalijančen sin slovenskih staršev, kakor že njegovo ime kaže. Tudi tega bi jaz pripo-

ročal v podporo k večjemu le bolj premožnim in tistim, kateri zraven tega že drže „Zg. Danico“ in druge. A videti v nekaterih slovenskih farovžih: „Eco del Litt.“, „Zg. Dan.“ pa ne, to pač ni prav, ko vemo, da Lahi naših listov ne podpirajo. Razun 3 slovenskih liberalnih listov, „Sl. Naroda“, „Soče“ in vrednega jima sinka „Tednika“, so drugi slovenski listi priporočila in podpore vredni. N. pr. „Besednik“ in naj si bo tudi „Zora“ (?) (lepoznanska lista), „Sl. Gospodar“, „Novice“, „Zg. Danica“, „Učit. Tovarš“, „Vrtec“, „Glas“. Kdor se pa boče s pravo edino (zdravo) narodno in drugo občno politiko pečati, temu priporočam vašega vrlega „Slovenca“; kdor ljubi zdravo šalo v podobah in besedi, naj si naroči „Brencljuna“, kateri edini se je med vsemi slovenskimi humorističnimi listi še zdržal.

Tedaj le pogummo na delo, vsi domo- in deloljubni Slovenci, da postane „Slovenec“ v resnici zrkalo in glasilo javnega mnjenja po vsej mili nam Sloveniji.

Domače stvari.

Prihodnja seja deželnega zbora ne bo 3. ampak 5. januarja.

(V hiši višjega urada) (Oberamtsgebäude) na Bregu se bode 5. januarja od 9. do 12. ure dopoldne na očitni dražbi prodajalo zasačeno kontrobantarsko blago, kakor modropolan, kambrik, pavolnate rute itd.

(„Narod“) se kakor škorpiljon grize in ujeda, ker se republika Ekvador v doljni Ameriki razodeva katoliško in prjazno sv. Očetu Piju IX., se posvečuje Jezusovemu Srcu, in kar je prestrašna „budalost“, celo pomoč daruje zanj! ... Naj bi ta republika preslavljala luteranstvo in Lutra, kakor ga „Narod“, in namesto papežu poslala denar „narodovcem“, da bi Slovence še na več kosov raztrgali in jih ložej z zasramovanjem njih lastne vere „omikovali“; potem bi se ekvadorska „budalost“ precej spremenila v največo modrost! — Ni čuda, da že kmetje „Narod“ judovski list imenujejo, saj sovraži katoliško cerkev in njenega poglavarja huje od najbolj fanatiškega rabinarja.

(Volitev) deželnega poslanca za Notranjske kmečke srenje namesto umrlega g. Korena bode že 8. januarja 1874.

(Počitnice) za šolsko mladež bodo neki potegnili do 3. februarja. V Gradcu so lansko leto koze razsajale vse huje kakor pri nas. „Narod“ nam bi jako vstregal, če bi nam povedal, ali so bili tudi tam zavoljo tega šole zaprli? Če pojde tako naprej, bodo počitnice trajale celo leto!

(Mestno blagajništvo) so oddali mestni očetje ljubljanski v tajni seji nekemu Hängthalerju, možu, ki neki ne ume besedice slovenski. Vrh te napake prinesel je sabo na magistrat, že celih 18 službenih let, ktere se mu morajo pri penziji vračunati. Vedno lepše se dela pod Dežmanovim županstvom. — V isti seji je bil svetovalec gospod Gutman penzioniran.

Razne novice.

— Dr. Costa sme po sklepu presvitlega cesarja od 13. t. m., vitežki križ reda sv. Gregorija, ki mu je bil od papeža podeljen, nositi.

— Za župane so bili izvoljeni: V Poljanah pri Črnomlju Jože Schauer; v Špitaliču Blaž Kropivšek; v Križu pri Kamniku Janez Hlade.

— Na Rakeku je F. Vidic, bivši trgovec s steklom (glažar) v Ljubljani in zadnji čas sovoznik na železnici, tako nesrečno z voza padel, da je pod kolesa prišel in bil do smrti povožen.

— Živinski sejmi so zarad goveje kuge prepovedani v Slovenjegraškem okrajnem glavarstvu na Štajarskem.

— Iz Trebnjega se nam piše: V vasi Trg pri Trebnji se je pri gospodarju Dreniku živinska kuga vnela. Drenik je kupil že bolno živinče. Prva komisija je izrekla, da ima živinče pljučnico. Bolni vol ozdravi, a zbolí za njim drug vol in krava, in druga komisija spozna, da je živinska kuga. —

Koze, ki so po naši fari razsajale od predpusta do malega Šmarna, so se vnovu prikazale v Škovcu.

Poslano.

Očitno vprašanje.

Po kateri postavi sme c. k. okrajna sodnija v Zatičini stranke (ljudi) pozivljati v pisarnico na zaslišanja ali pričevanja ali druga opravila ob nedeljah pred službo božjo, kakor se je že večkrat zgodilo, n. pr. 30. nov., 21. dec. t. l., ko se vendar v vsakem koledaru bere jasna določba: „Sodnja opravila praznujejo: od božiča do sv. 3 kraljev godu, od cvetne nedelje do velikonočnega ponedeljka, v osmini sv. Telesa, vsako nedeljo in zapovedani praznik“. To javno vprašanje se stavi v imenu katoličanov, katerim v takih dnevih kršanska dolžnost brani hoditi k sodnijskim obravnavam. Ali ni tako ravnanje zapeljevanje k prelomljenju božjih in cerkvenih postav? Za gotovo mislimo, da tudi po deželskih postavah stranke niso dolžne o takih dnevih hoditi v pisarnico. Še bolj nespodobno in pohujšljivo se nam pa zdi celo cenjevati o takih dnevih, kakor se je zgodilo lansko leto pri neki hiši celo na sv. božični dan. Slavno c. k. sodnijo vljudno prosimo, naj se ne ponavljajo več take dogodbe, sicer bomo primorani pritožiti se pri dotični višji gosposki.

Iz Zatiškega okraja, 24. dec.

Eden za njih več.

Sejmi:

Na Kranjskem: 2. jan. v Ribnici in Radohovi vasi; 3. v doljnem Logatcu; 10. v Zalogu; 12. v Ternovem (na Notranjskem), v Žerovnici in na Vidmu (poleg Krke); 13. v Metliki.

Na slov. Štajarskem: 11. v Planini 12. pri Novi cerkvi, v Šmarji blizo Celja.

Na Koroškem: 11. jan. v Gmintu; 13. v Beljaku, v Milštatu in Strasberzi.

Na Primorskem: 7. jan. v Štanjelu; 14. do 16. v Vidmu.

Pri srečkanju lozov filharmoničnega društva so bile vlečene te-le številke:

(Dalje.)

13874, 13932, 13966, 13978, 13979, 14149, 14182, 24279, 14341, 14531, 14607, 14629, 14746, 14778, 14821, 14897, 14898, 14913, 15006, 15105, 15123, 15134, 15186, 15479, 15541, 15551, 15564, 15600, 15618, 15620, 15751, 15796, 15812, 15858, 15866, 16016, 16051, 16092, 16160, 16214, 16385, 16714, 16742, 16779, 16831, 16831, 16878, 17028, 17162, 17165, 17219, 17298, 17402, 17419, 17530, 17592, 17642, 17743, 17746, 17783,

17921, 17933, 17993, 18016, 18147, 18290, 18429, 18443, 18453, 18560, 18720, 18740, 18829, 18884, 18762, 18970, 19094, 19310, 19312, 19318, 19362, 19481, 19539, 19558, 19621, 19622, 19630, 19723, 18763, 19806, 19808, 19828, 19870, 19878, 19918, 19919, 19927, 19939, 19979, 20014, 20045, 20052, 20204, 20227, 20257, 20346, 20360, 20405, 20517, 20591, 20624, 20668, 20884, 20920, 30985, 21067, 21209, 21491, 21609, 21700, 21720, 21917, 21938, 21949, 22109, 22126, 22135, 22236, 22264, 22338, 22395, 22441, 22503, 22762, 22867, 22880, 22991, 23199, 23221, 23231, 23356, 23503, 23634, 22658, 23826, 23937, 24125, 24249, 24259, 24261, 24280, 24309, 24315, 24334, 24339, 24417, 24419, 24586, 24520, 24546, 24546, 24607, 24874, 24889, 24914, 24914, 24917, 24962, 25052, 25076, 25241, 25268, 25276, 25623, 25905, 25961, 26023, 26082, 26098, 26174, 26180, 26427, 26662, 26763, 26797.

(Dalje sledi.)

Telegrafične denarne cene

30. decembra.

Papirna renta 69.30. — Srebrna renta 74.—. — 1840letno državno posojilo 103.75. — Bankine akcije 1006 — Kreditne akcije 234.—. — London 112.90. — Srebro 106.75. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 904.

Denarstvene cene.

29. decembra.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.50	69.70
5% renta v srebru	74.25	74.50
Srečke (lozi) 1854. l.	99.—	96.50
„ „ 1860 l. cel.	103.75	104.50
„ „ 1869 l. pol.	109.—	110.—
Premijski listi 1864. l.	130.—	131.—
Zemljišrine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Krajske, koroške in primorske po 5%	85.—	89.—
Ogerske po 5%	75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	77.—
Sedinogradske po 5%	73.—	74.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	1007.	1010.
Unionske banke	98.25	98.50
Kreditne akcije	238.50	239.—
Nižovstr. eskomptne družbe	889.—	885.—
Anglo-avstr. banke	133.—	133.25
Srečke (lozi)		
Kreditne po 100 gld. a. v.	168.50	169.—
Tražke „ 100 „ k. d.	—	117.—
„ 50 „ „ „	—	53.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „	34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „	—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „	22.50	21.50
Windschgrätz-ove „ 20 „ „	20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „	21.—	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.37	5.38
Napoleond'or	9.08	9.0850
Srebro	108.—	108.25

Na prodaj je:

1. Več posodja: a) sodov iz trdega, b) barigelj iz mehkega lesa, z železom obitih in v dobrem stanu. Če se roba skupaj vzame, se utegnejo dobiti prvi po 1 gl. 60 kr., drugi po 70—80 kr. — Tudi nekaj drugega pohišja: miz, stolov, dolgih miz za na vrt itd. se dobí po spodobni ceni.

2. Njiva na Ljubljanskem polji precej un-kraj magazinov, 1 kos skupaj do 4 oral (johov) s kozolcem 8 štantov — vse skup za kacij 2500 gld.

3. Travnik na Brezovici, ki je od Škandrovega zemljišča, pri stražnici (vahtnici), kjer gre železnica preko, — za kacij 1100 gld. Če bi bila precej gotova plača, morebiti še kaj manj.

Kdor želi pod roko kaj teh reči kupiti, zvé bolj na tanko v **Št. Peterskem pred-mestji hiš. št. 90.**

(21—2)